

Montsià

Les oliveres mil·lenàries, declarades Patrimoni Agrícola Mundial per la FAO

La Mancomunitat de la Taula del Sénia reclama una llei catalana per protegir aquests arbres monumentals

Olivera mil·lenària de la partida de l'Arión, al terme d'Ulldecona. FOTO: JOAN REVILLAS

MARIBEL MILLAN
ULLDECONA

Les oliveres mil·lenàries del territori del Sénia han estat declarades Sistema Important del Patrimoni Agrícola Mundial (SIPAM) per la FAO, l'organització de les Nacions Unides en Agricultura i Alimentació amb seu a Roma. Es tracta d'un nomenament anàleg al de Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO, amb el que ja s'han reconegut una cinquantena d'espais agrícoles singulars d'arreu del món. A l'Estat n'hi ha dos més: La Vall Salada d'Añana a Àlava, i la producció de panses (*uva pasa*) a la comarca de l'Axarquia (Màlaga), reconeguts el 2017.

Després de revisar la candidatura presentada per la Mancomunitat de la Taula del Sénia, el secretariat del comitè científic de la FAO va fer diferents suggeriments que van ser atesos i el passat mes d'octubre una de les seves repre-

sentants, Patricia Bustamante, va visitar la zona per comprovar 'in situ' l'abast del projecte i entrevistar-se amb diversos agents econòmics i socials del territori.

Ara, els responsables de la Taula del Sénia viatjaran a Roma el mes d'abril per prendre part en l'assemblea general de la FAO i rebre de forma oficial aquest guardó.

El territori del Sénia és on hi ha la major concentració d'oliveres mil·lenàries del món, amb més de 5.000 exemplars catalogats oficialment, en la zona limítrofa de Catalunya, la Comunitat Valenciana i Aragó. Es tracta d'oliveres amb un perímetre de tronc superior als 3,5 metres a 1,3 m del sòl, algunes d'elles datades amb centenars i fins i tot més de mil anys. La més antiga és la Farga de l'Arión, al terme d'Ulldecona, que un estudi científic ha datat en 1.704 anys.

La presència d'aquestes oliveres ha definit el paisatge, amb un mo-

saic d'arbres i construccions de pedra seca (declarades també ara Patrimoni de la Humanitat), la cultura i l'economia del territori durant segles.

El SIPAM Oliveres Mil·lenàries Territori Sénia «té per objectiu la conservació i posada en valor d'aquests autèntics monuments vius i tot el seu entorn, però també busca ser un revulsiu per als pobles de la zona», remarquen des de la Taula del Sénia.

Amenaça d'espoli

La gerent de la Mancomunitat, Tere Adell, creu que aquest reconeixement suposarà un abans i un després. «Ens posa al mapa mundial». A nivell més pràctic, confia que servirà per aconseguir una major atenció i subvencions de les administracions superiors. I especialment, per avançar en la protecció d'aquests 'monuments vius', amenaçats per l'espoli. En aquest sentit, Adell demana als partits polítics catalans que es posin

En producció Una collita molt minsa per les condicions meteorològiques

Les oliveres mil·lenàries continuen en producció després de segles. Enguany, la sequera primer i els aiguats després han perjudicat la collita. Segons les dades que s'han donat a conèixer al Congrés celebrat a Ulldecona, s'han produït només 1.500 litres d'oli certificat de farga mil·lenària, davant els més de 8.000 de l'any passat. Amb tot, segons la gerent de la Taula del Sénia, cal destacar l'augment de les marques que comercialitzen sota aquest segell certificat de qualitat, que ja arriben a les 15.

5.027

oliveres catalogades per la Mancomunitat de la Taula del Sénia

d'acord i tirin finalment endavant una llei de protecció d'aquests arbres, similar a la que ja existeix a la Comunitat Valenciana.

El Parlament de Catalunya ha de debatre la proposició de llei presentada pel PSC en el darrer ple de l'any al Parlament, o en el primer de 2019.

La proposició de llei es basa en l'experiència valenciana i també en la de la regió italiana de La Puglia. A més de protegir tots aquells arbres monumentals de més de 3,5 metres de perímetre, es proposa, per exemple, que les finques amb més d'un 60% d'aquests exemplars d'oliveres mil·lenàries quedin protegides en conjunt contra l'espoli.

Congrés i visites

La notícia del nomenament va arribar justament el dia que Ulldecona acollia el 8è Congrés sobre Oliveres Mil·lenàries i en el que es va abordar aquesta protecció, entre altres qüestions.

Hi van intervenir el director general de Medi Natural de la Comunitat Valenciana, Antoni Marzo, i el portaveu de Territori i Sostenibilitat del PSC al Parlament, Jordi Terrades, qui va defensar la necessitat que la seva proposició de llei tiri endavant amb consens de tots els grups polítics.

A més del congrés, durant tot el cap de setmana es preveuen visites guiades a diferents finques de concentració d'oliveres mil·lenàries. A la part catalana seran diumenge, a Ulldecona, Alcanar, Ulldecona, Godall i la Sénia.